

Arvon puheenjohtaja, arvon rehtorit, hyvä korkeakouluyhteisö,

rakenteellinen kehittäminen on päässyt vihdoin toteutusvaiheeseen lukuisten selvitysten ja mietintöjen jälkeen. Tutkintorakenteen uudistuksen oltua suuri voimainponnistus sisältöjen saralla, olemme nyt keskellä toista prosessia, jossa korkeakoulujärjestelmän vanhoja rakenteita uudistetaan.

Opiskelijoiden näkökulmasta rakenteellisen kehittämisen tavoitteet ovat lähes poikkeuksetta tavoittelemisen arvoisia. Nykyistä itsenäisemmät korkeakoulut, voimien kerääminen yhteen, mahdollisuudet nykyistä laajempaan rahoituspohjaan, johtamisen kehittäminen sekä tutkimuksen ja etenkin opetuksen laatuun ja määrään panostaminen, ovat todella tärkeitä tavoitteita. Olemme varmasti menossa oikeaan suuntaan, mutta vauhdin ollessa kova emme saa tulla sille sokeiksi unohtamalla perusasiat.

Millainen on yliopisto, jonka tulevaisuudessa haluamme nähdä? Opiskelijat haluavat nähdä tasa-arvoisen, oikeudenmukaisen ja demokraattisen yhteisön, johon tullaan monista erilaisista taustoista kuvastaen yhteiskuntamme moninaisuutta ja yhä kasvavaa kansainvälisyyttä. Moninaisuuden vaaliminen ja varmistaminen on vähintään yhtä paljon korkeakoulujen, kuin muunkin yhteiskunnan tehtävä. Jäsenten heterogeenisyys on tiedeyhteisön menestyksen elinehto. Tätä ei saa unohtaa keskityttäessä rakenteiden kehittämiseen ja tehokkuuden etsimiseen.

Moninaisuus tuo kuitenkin mukanaan haasteita, joihin on vastattava. Erilaiset opiskelijat tarvitsevat erilaista huomiota. Opetusta, sen paremmin kuin opintojen ohjaustakaan ei voi järjestää massaluentoina. Syyttävä sormi ei osoita ainoastaan rahoittajaa vaan myös korkeakouluja. On pitkälti korkeakoulujen omista päätöksistä kiinni, mihin vähäiset varat kohdennetaan. Neljä vuotta sitten yliopistojen kehittämislakia valmisteltaessa kaikki tahot tunnistivat tarpeen panostaa opetukseen. Lain mukanaan tuomat lisäresurssit on kuitenkin kohdistettu muualle eikä opetusministeriön kota-tietokannan mukaan opettaja-opiskelija-suhde ole tällä aikavälillä parantunut, pikemminkin päinvastoin. Tutkimus on toki tärkeää, mutta ainoastaan siihen panostaminen on lyhytnäköistä pikavoittojen tavoittelua. Korkeatasoinen koulutus maksaa itsensä takaisin korkeatasoisena työvoimana. Opiskelijoihin ja opetukseen panostaminen luo pohjan myös tulevaisuuden huippututkimukselle.

Nykymuotoista yliopistoa ei olisi ilman opiskelijoita ja heidän aktiivista panostaan täysivaltaisina yliopistoyhteisön jäseninä. Opiskelijat ovat osallistuneet päätöksentekoon yliopistohallinnossa kaikilla tasoilla ollen sitoutuneita ja asiantuntevia. Opiskelijat arvioivat yliopistoa kokonaisuutena, eivät ainoastaan oman aineensa, laitoksensa tai tiedekuntansa näkökulmasta. Opiskelijoiden läsnäolo päätöksenteossa ei ole syy yliopistojen nykyisiin hallinnon ongelmiin. Vaikka emme termiä yliopiston yhteydessä hyväksykään, hallinnon jäseninä opiskelijat katsovat yliopistoa tietyllä tavalla asiakkaan näkökulmasta. He näkevät, miten hallinnossa tehdyt päätökset todellisuudessa vaikuttavat ruohonjuuritasolle. Heillä on peruteltuja näkemyksiä siitä, mitä he yliopistolta haluavat ja tarvitsevat. Heillä on oma näkemyksensä myös yhteiskunnasta ja työelämästä sekä siitä, mitä heiltä nyt ja tulevaisuudessa vaaditaan. Nämä yksin eivät varmasti riitä, mutta yhdistettynä yliopiston muiden ryhmien ja sidosryhmien näkemyksiin saadaan kokonaiskuva, jonka avulla yliopistoa voidaan menestyksellä ohjata.

Rakenteita uudistettaessa on tärkeää, että tunnistamme ja pidämme kiinni niistä hyvistä asioista, joita nykyisissä yliopistorakenteissamme on. Tällainen asia on ainakin opiskelijoiden edustus yliopistojen hallinnossa ylintä päättävää elintä myöten riippumatta yliopistojen erityispiirteistä. Myös yliopiston muut sisäiset ryhmät ovat tuoneet arvokkaan panoksensa yliopistojen hallintoon.

Opiskelijat muodostavat yliopiston yhteyteen oman yhteisönsä, ylioppilaskunnan, jolla on suomalaisessa akateemisessa traditiossa merkittävä asema. Ylioppilaskunnat parantavat jäsentensä elämää, toimivat sosiaalisena foorumina opiskelijoille ja huolehtivat osaltaan opiskelijoiden hyvinvoinnista esimerkiksi opiskelija-asumisen saralla. Ylioppilaskunnilla on hoidettavanaan myös useita julkisia tehtäviä, esimerkiksi opiskelijaedustajien nimittäminen yliopiston hallintoon, sekä opiskelijoiden perusterveydenhuollosta huolehtiminen. Ylioppilaskuntien asema ja julkiset tehtävät on kirjattava nykyistä tarkemmin lakiin, jotta vahvat, yliopiston kaikki opiskelijat kattavat ylioppilaskunnat säilyvät osana suomalaista yliopistomaailmaa.

Suomen ylioppilaskuntien liiton missiona on opiskelijan parempi huominen. Tämän eteen me teemme kaikkemme. Kun ajattelee tarkemmin, myös unelmiemme yliopistolaitoksen missiona tulisi olla opiskelijan parempi huominen. Yliopisto ei voi elää vain tässä päivässä, sen tulee katsoa huomiseen. Tutkimus ja opetus, molemmat, tähtäävät siihen, että huomisen yhteiskunta on parempi kuin tämän päivän. Parempaa tulevaisuutta ei rakenneta yliopiston itsensä, vaan opiskelijoiden ja yhteiskunnan ehdoilla. Olemme yhdessä tunnistaneeet muutoksen tarpeen ja lähteneet toteuttamaan sitä. Opiskelijat ovat aktiivisesti, vastuullisesti ja avoimin mielin mukana tässä työssä luomassa yhteiskunnan, opiskelijan ja yliopiston parempaa huomista.